Dosarul:nr. 2r-2850/24 Judecător: Muntean Vitalie
2-24101696-02-2r-01112024

D E C I Z I E

23 ianuarie 2025 mun. Chișinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

în componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Marina Anton

Judecătorii Dorin Dulghieru și Constantin Roșca

examinând în absența părților recursul declarat de *****în cauza civilă la cererea depusă de cererea înaintată de către Samson Olga împotriva lui Cerga Svetlana, Cerga Mariana și Cerga Alexandru cu privire la constatarea faptului de acceptare a averii succesorale după decesul persoanelor, prin intrarea în posesiunea necondiționată a patrimoniului succesoral, împotriva încheierii Judecătoriei *****, sediul central din 02 octombrie 2024, prin care s-a refuzat în primirea cererii,

c o n s t a t ă:

La data de 10 septembrie 2024, în adresa Judecătoriei ***** sediul central, a parvenit cererea de chemare în judecată înaintată de către Samson Olga împotriva lui Cerga Svetlana, Cerga Mariana și Cerga Alexandru ***prin care s-a solicitat:***

-să fie declarat stabilit faptul juridic de intrare în posesie de fapt și administrare a reclamantei Samson/Cerga/Olga, a bunurilor succesorale rămase după decesul părinților e Cerga Andrei Vladimir și Cerga Evdochia Efim aflate în s. ***** r-nul *****, sub formă de lot de pământ în mărime de 0,15 ha aflat în s. ***** str. *****, 25, transmis în folosință de Sovietul Sătesc a s. ***** în folosință a persoanelor decedate;

-să fie declarat stabilit faptul juridic de intrare în posesie de fapt și administrare a reclamantei Samson/Cerga/Olga, a bunurilor succesorale rămase după decesul părinților ei Cerga Andrei Vladimir și Cerga Evdochia Efim aflate în s. ***** r-nul *****, a materialelor de construcție sub formă de casă de locuit, cu o suprafață totală de 74 m.p., aflată pe lotul de pământ în mărime de 0,15 ha, aflat pe str. *****, 25, care a aparținut cu drept de proprietate decedaților Cerga Andrei și Cerga Evdochia.

Prin încheierea Judecătoriei **, sediul central din 02 octombrie 2024, s-a refuzat în temeiul art.169 alin.(1) lit.a) CPC*** în primirea cererii înaintată de Samson Olga împotriva lui Cerga Svetlana, Cerga Mariana și Cerga Alexandru cu privire la constatarea faptului de acceptare a averii succesorale după decesul persoanelor, prin intrarea în posesiunea necondiționată a patrimoniului succesoral.

S-a remis lui Samson Olga încheierea în cauză, împreună cu cererea de chemare în

judecată și înscrisurile anexate.

S-a explicat lui Samson Olga că refuzul judecătorului de a primi cererea de chemare în judecată în partea enunțată exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant, cu aceeași acțiune, cu același obiect și aceleiași temeiuri.

La 11 octombrie 2024, Samson Olga, reprezentată de avocatul Mihai Gafton a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei *****, sediul central din 02 octombrie 2024, potrivit căreia a solicitat casarea încheierii primei instanțe, cu remiterea cauzei spre rejudecare.

Relevă că instanța de fond eronat a motivat încheierea de refuz în primirea cererii de chemare în judecată înaintată de către Samson Olga împotriva lui Cerga Svetlana, Cerga Mariana și Cerga Alexandru cu privire la constatarea faptului de acceptare a averii succesorale după decesul persoanelor, prin intrarea în posesiunea necondiționată a patrimoniului succesoral, din motivul că cererea nu urmează a fi judecată în instanță judecătorească în procedură civilă și totodată lipsei documentelor confirmative legale a casei de locuit, cu o suprafață totală de 74 m.p., aflată pe lotul de pământ în mărime de 0,15 ha, aflat pe str. *****, 25 în s. ***** r-nul ***** , deoarece reclamanta a probat cu lux de amănunte că conform răspunsului Agenției Servicii Publice şi a Primăriei *****, în registrul cadastral lipsesc date de înregistrare nu numai față de părțile în cauza civilă dată dar per general pe tot satul ***** r. *****, din varii motive, accentuându-se faptul că în intravilanul localității satul ***** nu este înregistrarea drepturilor în registrul bunurilor imobile în cadrul înregistrării primare masive, respectiv Serviciul cadastral teritorial fiind în imposibilitatea de a elibera extrasul din registrul bunurilor imobile şi certificatul privind valoarea bunului imobil.

Recurenta de altfel şi pârâții în rezultatul faptului dat nu au nici competentă legală nici competentă faptică de a înregistra bunurile supuse litigiului în registrul cadastral cu atât mai mult că înregistrarea primară masivă a pământului din intravilan, nu a avut loc în s.*****, acest fapt devaluând şi mai mult argumentarea vagă a încheierii atacate, care sugerează în ce mod ar putea să fie înregistrate drepturile presupuse asupra imobilelor supuse litigiului, or pe contrasens dacă ipotetic ar fi realizabilă aluzia judecătorului, atunci nu ar fi fost vorba de obligațiunea pozitivă a sistemului judiciar de a rezolva litigiul, deoarece el ca tare nu ar fi fost, dar el este.

Tocmai din acest considerent au fost anexate confirmările primăriei ***** şi extrasele din registrele primăriei date, referitor la faptul ce imobile au fost în proprietatea decedaților, la care imobile pretind pârâții dar si recurenta. O altă sursă legală de probare a faptului dat reclamanta nu a avut-o si nu o are.

Solicită reprezentantul recurentei admiterea recursului declarat, casarea încheierii Judecătoriei *****, sediul central din 02 octombrie 2024, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond.

În conformitate cu prevederile art.425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În conformitate cu art.426 alin.(3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.

Analizând legalitatea și temeinicia încheierii contestate, prin prisma argumentelor

invocate în recurs în cumul cu materialele pricinii, Colegiul Civil consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea încheierii instanței de fond, dat fiind încălcate normele de drept procedural, restituind cauza spre rejudecare din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art.427 lit.b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parțial încheierea, restituind cauza spre rejudecare.

În conformitate cu prevederile art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

Conform prevederilor art.27 alin.(1) CPC, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecații, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

Conform art.32 alin.(1) CPC, imutabilitatea competenței jurisdicționale, nimeni nu poate fi lipsit fără consimțământul său de dreptul la judecarea cauzei sale de către o instanță sau de judecătorii în a căror competență cauza respectivă este dată prin lege, cu excepția cazurilor expres stabilite de prezentul cod.

Conform prevederilor art.1 CPC, legislația procedurală civilă a Republicii Moldova reglementează raporturile sociale referitoare la raporturile procesuale civile ce apar la înfăptuirea justiției de către instanțele judecătorești de drept comun şi de cele specializate în cadrul judecării cauzelor în acțiuni civile, precum şi a altor cauze, date în competența lor de prezentul cod şi de alte legi.

Potrivit art.4 CPC prevede că, Sarcinile procedurii civile constau în judecarea justă, în termen rezonabil, a cauzelor de apărare a drepturilor încălcate sau contestate, a libertăților şi a intereselor legitime ale persoanelor fizice şi juridice şi asociațiilor lor, ale autorităților publice şi ale altor persoane care sînt subiecte ale raporturilor juridice civile, familiale, de muncă şi ale altor raporturi juridice, precum şi în apărarea intereselor statului şi ale societății, în consolidarea legalității şi a ordinii de drept, în prevenirea cazurilor de încălcare a legii.

În temeiul art.7 alin.(1) CPC instanța judecătorească intentează procesul civil la cererea persoanei care revendică apărarea unui drept al său încălcat sau contestat, libertății ori a unui interes legitim.

(2) În cazurile prevăzute de prezentul cod şi de alte legi, procesul civil poate fi intentat în numele persoanelor împuternicite de lege să apere drepturile, libertățile şi interesele legitime ale unei alte persoane, ale unui număr nelimitat de persoane, interesele Republicii Moldova şi ale societății.

(3) La intentarea proceselor de judecare a litigiilor de drept (procedura contencioasă), se depune cerere de chemare în judecată, iar în cauzele necontencioase, se depune cerere.

Potrivit prevederilor art.33 CPC, instanțele judecătorești judecă toate pricinile civile cu participarea persoanelor fizice, persoanelor juridice şi autorităților publice privind apărarea drepturilor, libertăților şi intereselor legitime încălcate sau contestate, pricini pentru care legea nu prevede competența altor organe.

În conformitate cu art.33[1] CPC, statuează că, judecătoriile examinează şi soluționează în fond toate pricinile civile, dacă legea nu prevede altfel.

Conform aart.169 alin.(1) lit.a) CPC, judecătorul refuză să primească cererea de chemare în judecată dacă: a) cererea nu urmează a fi judecată în instanță judecătorească în

procedură civilă

În temeiul acestei dispoziții, judecătorul va refuza în primirea cererii dacă cererea nu urmează a fi judecată în instanță judecătorească în procedură civilă, în sens că cererea nu poate fi judecată în procedură civilă, aceasta fiind de competența unui alt organ jurisdicțional, Curţii Constituționale, organului de urmărire penală, etc.

La stabilirea circumstanțelor ce indică la refuzul primirii cererii în temeiul menționat urmează să se ţină cont de faptul că art. 13 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale indică faptul că orice persoană ale cărei drepturi şi libertăți recunoscute de Convenție au fost încălcate are dreptul să se adreseze efectiv unei instituții naționale. Termenul „recurs efectiv", în sensul acestui articol, urmează a fi privit nu ca o cale de atac instituită prin lege, ci ca un remediu real instituit la nivel național. Adică, în cazul în care legea națională nu prevede dreptul la recurs efectiv în privința încălcării unui anumit drept prevăzut de Convenția Europeană, instanța de judecată urmează să primească cererea respectivă şi să o soluționeze conform procedurii civile, aplicând direct prevederile acesteia.

Mai mult, în conformitate cu art. 5 alin. (2) CPC, nici unei persoane nu i se poate refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare. Astfel, înainte de a refuza în primirea cererii de chemare în judecată în temeiul enunțat, judecătorul mai întâi de toate va analiza cererea în aspectul celor reținute.

Conform art. 279 alin.(1) lit.a) CPC instanța judecătorească examinează în procedură specială cauze cu privire la constatarea faptelor care au valoare juridică.

Potrivit art.280 alin.(1) CPC, în procedură specială, cauzele se examinează de instanțele judecătorești după regulile de examinare a acțiunilor civile, cu excepțiile şi completările stabilite în prezentul cod la cap.XXIII-XXXIV şi în alte legi.

(2) În procedură specială, instanța examinează cauzele cu participarea petiționarului, altor persoane interesate, precum şi a autorităților publice conform art.74.

Dacă, la depunerea cererii sau la examinarea cauzei în procedură specială, se constată un litigiu de drept ce ține de competența instanțelor judecătorești, instanța restituie cererea sau o scoate de pe rol printr-o încheiere şi explică petiționarului şi persoanelor interesate dreptul lor de a soluționa litigiul în procedură de acțiune civilă la instanța competentă.

Taxa de stat plătită deja de petiționar în procedură specială se ia în calcul la încasarea taxei şi la repartizarea cheltuielilor de soluționare a litigiului în procedură de acțiune civilă. În acest caz, taxa de timbru nu se achită.

Articol 281 alin.(2) lit. f) CPC prevede că instanța judecă cauzele în care i se cere să constate f) acceptarea unei succesiuni şi locul ei de deschidere

Conform art.282 alin.(1) lit.b) CPC instanța judecătorească constată faptul cu valoare juridică în cazul în care: petiționarul nu are o altă posibilitate de a obține sau de a restabili documentele care ar certifica faptul juridic a cărui constatare o solicită.

Conform dispozițiilor art.283 CPC, Cererile de constatare a faptelor cu valoare juridică se depun la instanța judecătorească de la domiciliul sau sediul petiționarului ori de la sediul organului de stare civilă în a cărui posesie s-a aflat actul până la pierderea sau distrugerea acestuia, cu excepția cererii de constatare a faptului de posesiune, folosință şi dispoziție a unui bun imobil în drept de proprietate, care se depun la instanța de la locul de aflare a bunului

Iar potrivit art.284 alin.(1) CPC, în cererea de constatare a faptului cu valoare juridică se indică:

a) faptul a cărui constatare se solicită şi scopul solicitării;

b) cauza imposibilității de a obține documentele cuvenite sau de a reconstitui cele pierdute;

c) probele care confirmă faptul şi care adeveresc imposibilitatea obținerii documentelor necesare sau reconstituirii pe cale extrajudiciară a documentelor pierdute, confirmând respectarea procedurii prealabile în cazurile stabilite de lege.

(2) Probele care confirmă circumstanțele expuse de petiționar se anexează la cerere. În cazul în care petiționarul se află în imposibilitate de a prezenta actul de identitate, instanța examinează posibilitatea stabilirii identității acestuia..

În temeiul art.9 alin.(1) și (2) CPC, instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea şi desfășurarea procesului, ale cărui limite şi al cărui conținut sânt stabilite de prezentul cod şi de alte legi.

Prin cererea depusă de petiționara Samson Olga a solicitat :

-să fie declarat, stabilit faptul juridic de intrare în posesie de fapt și administrare a reclamantei Samson/Cerga/Olga, a bunurilor succesorale rămase după decesul părinților ei Cerga Andrei Vladimir și Cerga Evdochia Efim aflate în s. ***** r-nul *****, sub formă de lot de pământ în mărime de 0,15 ha aflat în s. ***** str. *****, 25, transmis în folosință de Sovietul Sătesc a s. ***** în folosință a persoanelor decedate;

-să fie declarat stabilit faptul juridic de intrare în posesie de fapt și administrare a reclamantei Samson/Cerga/Olga, a bunurilor succesorale rămase după decesul părinților ei Cerga Andrei Vladimir și Cerga Evdochia Efim aflate în s. ***** r-nul *****, a materialelor de construcție sub formă de casă de locuit, cu o suprafață totală de 74 m.p., aflată pe lotul de pământ în mărime de 0,15 ha, aflat pe str. *****, 25, care a aparținut cu drept de proprietate decedaților Cerga Andrei și Cerga Evdochia.

Prin încheierea Judecătoriei **, sediul central din 02 octombrie 2024, s-a refuzat în temeiul art.169 alin.(1) lit.a) CPC*** în primirea cererii înaintată de Samson Olga împotriva lui Cerga Svetlana, Cerga Mariana și Cerga Alexandru cu privire la constatarea faptului de acceptare a averii succesorale după decesul persoanelor, prin intrarea în posesiunea necondiționată a patrimoniului succesoral.

S-a remis lui Samson Olga încheierea în cauză, împreună cu cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate. S-a explicat lui Samson Olga că refuzul judecătorului de a primi cererea de chemare în judecată în partea enunțată exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant, cu aceeași acțiune, cu același obiect și aceleiași temeiuri.

Pentru a decide astfel prima instanța a conchis că cererii înaintată de către Samson Olga împotriva lui Cerga Svetlana, Cerga Mariana și Cerga Alexandru cu privire la constatarea faptului de acceptare a averii succesorale după decesul persoanelor, prin intrarea în posesiunea necondiționată a patrimoniului succesoral, din motivul că cererea ***nu urmează a fi judecată în instanță judecătorească în procedură civilă și totodată lipsei documentelor confirmative legale a casei de locuit***, cu o suprafață totală de 74 m.p., aflată pe lotul de pământ în mărime de 0,15 ha, aflat pe str. *****, 25 în s. ***** r-nul *****.

Raportând dispozițiile normelor sus indicate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele

de fapt și de drept invocate, Colegiul consideră că concluzia instanței de fond este una incorectă, or în condițiile în care instanța de fond constatând că cererea depusă de petiționara nu urmează a fi judecată în instanța judecătorească în procedură civilă, concomitent ajunge la concluzia lipsei documentelor confirmative legale a casei de locuit, cu o suprafață totală de 74 m.p., aflată pe lotul de pământ în mărime de 0,15 ha, aflat pe str. *****, 25 în s. ***** r-nul *****, ce contravine dispozițiilor art.169 alin.(1) lit.a) CPC, iar în cazul în care conform art.171 alin.(1) CPC, instanța de judecată (1) După ce constată că cererea a fost depusă în judecată fără a se respecta condițiile art.166 şi 167 alin.(1) lit.a), b), c) şi e), judecătorul emite, în cel mult 5 zile de la repartizarea cererii, o încheiere pentru a nu se da curs cererii, comunicând persoanei care a depus cererea acest fapt de încălcare şi acordindu-i un termen rezonabil pentru lichidarea neajunsurilor.

Totodată, instanța de judecă stabilind că nu este competență se judece cauza, prin încheiere de refuz în primire a cererii nu indică organul abilitat pentru a soluționa prezenta cerere.

Or, în temeiul dispoziții art.169 alin.(1) lit.a) CPC, judecătorul va refuza în primirea cererii dacă cererea nu urmează a fi judecată în instanţă judecătorească în procedură civilă, în sens că cererea nu poate fi judecată în procedură civilă, aceasta fiind de competența unui alt organ jurisdicțional, Curţii Constituționale, organului de urmărire penală, etc.

La caz, Colegiul a stabilit că, tatăl petiționarei, Cerga Andrei Vladimir s-a născut în data de 01.09.1928 şi a decedat în satul ***** r. *****, în data de ***01.05.1981***, mama Cerga Evdochia Efim s-a născut în data de 05.08.1931 şi a decedat în satul ***** r. *****, în data de ***05.03.1984***.

În data de 14.10.1954 părinții petiționarei au încheiat convenția de căsătorie care a fost înregistrată în actul de stare civilă cu număr 21 în s. ***** r. *****.

După înregistrarea căsătoriei Cerga Andrei şi Cerga Evdochia în anul 1956 au construit în satul *****, str. *****, 25, o casă de locuit cu o suprafaţă totală de 72 m.p. pe un lot de pământ în mărime de 0.15 ha., care a fost acordat familiei date de către Sovietul Sătesc ***** în posesie şi folosință nedeterminată, faptul dat reiese din Registrul de evidentă a populației deținut de Primăria ***** cu nr.4, pagina 88, contul personal nr.296 din anii 1983-1988.

În timpul căsătoriei părinților petiționarei, sau născut următorii copii:

1. Cerga Alexandru, născut în data de 04.05.1956 şi decedat în data de 23.10.2003.
2. Cerga /Samson/ Olga, reclamanta în cauză, născută în data de *****.
3. Cerga Grigorii, născut în data de 05.10.1969 şi decedat în data de 11.08.2019.
4. Cerga Ion, născut în data de 12.04.1971 şi decedat în data de 26.06.1998.

După decesul părinților Autoritatea Tutelară din teritoriu în data de 25.06.1984 a numit-o pe Samson Olga ca tutore a fraților minori Cerga Grigorii şi Ion, activitate care am efectuat-o până la atingerea majoratului vârstei lor.

În timpul vieţii în rezultatul vieții conjugale la fratele Cerga Alexandru, sau născut copii:

-Cerga Alexandru;

-Cerga Olga;

-Cerga Viorica.

În timpul vieții fratelui Cerga Grigoii în rezultatul convenției de căsătorie cu Cerga Svetlana, sau născut copii:

-Cerga Alexandru;

-Cerga Mariana.

În timpul vieții fratele Cerga Ion, copii nu a avut.

Conform certificatului eliberat de Primăria ***** se constată că după decesul cet. Cerga Andrei Vladimir a.n. 01.09.1928 care a survenit la data de 01.05.1981 şi cet. Cerga Evdochia Efim a.n. 05.08.1931 decesul căreia a survenit la data de 03.05.1983 au rămas moștenitori de gradul I, ***Samson /Cesga/ Olga Andrei, Cerga Alexandru Andrei, Cerga Ion Andrei şi Cerga Grigorii Andrei.***

După decesul ultimului membru a gospodăriei colhoznice în anul 1983, adică a mamei Cerga Evdochia Efim în posesia şi gestiunea reală a imobilelor sub formă de casă de locuit şi lot de pământ adiacent casei din s. ***** r. *****, au intrat următoarele persoane în posesia bunurilor succesorale: Samson /Cerga/ Olga Andrei; Cerga Ion Andrei; Cerga Grigorii Andrei, posesia în fapt şi gestiunea.

Conform certificatului eliberat de Primăria ***** nr. 1452 din 24.12.2019 , se indică că după moartea părinților petiționara Samson /Cesga/ Olga Andrei şi frații Cerga Ion şi Grigorii au intrat în posesia bunurilor succesorale, au achitat impozitul, au reparat casa, au prelucrat lotul de pământ şi au strâns roada.

Totodată se menționează că fratele petiționarei Cerga Alexandru Andrei, conform registrului de evidentă a populației, nu era membru a gospodăriei colhoznice Cerga Andrei Vladimir şi Evdochia Efim, ori numitul a părăsit această gospodărie până la decesul părinților, stabilindu-i- se cu traiul în altă localitate.

La acest moment nici petiționara nici frații petiționarei Cerga Ion şi Grigorii, nu sau adresat la Biroul Notarial pentru perfectarea drepturilor succesorale.

Prin certificatul eliberat de Primăria s.***** nr. 227 din 22.11.2019 se indică că conform registrelor de evidentă a gospodăriilor populației din s. ***** gospodăria cet. Cerga Andrei Vladimir decedat la 01.05.1981 se revede în evidentă începând cu anul 1986, după cum urmează:

-1986-1990 Contul 316 Cerga Grigore, Cerga Ion;

-1991-1996 Contul 351 Cerga Gricore, Cerga Ion;

-1997-2001 Contul261 Cerga Ion decedat în 1998, Cerga Grigore, Cerga Svetlana, Cerga Alexandru - a.n. 1998, Cerga Mariana a.n.2000;

-2002-2006 Contul 264 Cerga Grigore, Svetlana, Alexandru şi Mariana;

-2007-2011 Contul 257 Cerga Grigore, Svetlana, Alexandru şi Mariana;

-2012-2016 Contul 247 Cerga Grigore, Svetlana, Alexandru şi Mariana;

-2019- prezent Contul 253 Cerga Svetlana, Alexandru şi Mariana.

Conform prevederilor art.7 alin.(1) Cod civil, Legea civilă nu are caracter retroactiv. Ea nu modifică şi nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică şi nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare

Conform art.566 Codul civil (în redacția anului 1964) prevede că, In caz de succesiune legala se considera moștenitori in părți egale:

de prima clasa - copiii (inclusiv copiii înfiați), soțul si părinții (înfietorii) defunctului, precum si copilul defunctului, care s-a născut după moartea acestuia;

de clasa a doua - frații si surorile defunctului, bunicul si bunica lui atit din partea

tatălui cit si din partea mamei;

de clasa a treia - nepoții si nepoatele de frate și de sora incapabile de munca ale defunctului.

Moștenitorii din clasa următoare sânt chemați la succesiunea legala numai in lipsa de moștenitori in clasele precedente sau daca acestea nu accepta succesiunea. Ei sunt chemați la succesiune si in cazul, când toți moștenitorii din clasele precedente au fost decăzuți din dreptul de succesiune.

Sunt moștenitori legali și persoanele incapabile de munca, care au fost întreținute de defunct cel puțin un an înainte de moartea lui. Daca exista alti moștenitori, ei vin la succesiune in aceiași măsura ca si moștenitorii din clasa chemata la succesiune.

Nepoții si strănepoții defunctului sunt moștenitori legali, daca in momentul deschiderii succesiunii nu mai trăia acela din părinții lor, care ar fi fost moștenitor; ei moștenesc în părți egale partea, care I s-ar fi cuvenit la succesiunea legala defunctului lor părinte.

Cei înfiați si descendenții lor nu vin la succesiune după moartea părinților celui înfiat, a celorlalte rude de sânge ale lui pe linie ascendenta, precum si a frățiilor si surorilor lui de sânge.

Părinții celui înfiat si celelalte rude de sânge ale lui pe linie ascendenta, precum si frății si surorile lui de sânge nu vin la succesiune după moartea celui înfiat si a descendenților lui.

Conform art.594 Codul civil (în redacția anului 1964), în caz de moarte a unui membru al gospodărie de colhoznic nu se deschide succesiunea la bunurile gospodăriei.

Daca după moartea unui membru al gospodăriei de colhoznic nu rămân alți membri ai gospodăriei, fata de bunurile gospodăriei se aplica dispozițiile articolelor 561-593 din prezentul Cod.

Bunurile personale ale membrilor gospodăriei de colhoznic trec după moartea lor la moștenitori, în conformitate cu dispozițiile generale. Dispozițiile, expus în părțile întâia, a doua si a treia ale prezentului articol, se aplica, de asemenea, in cazul moștenirii bunurilor din gospodăria cetățenilor, care se ocupa cu activitatea individuala in câmpul muncii din agricultura.

Potrivit art.1500 din Codul civil (la data intrării în vigoare a Codului civil din 06.06.2002), 1) În cazul succesiunii legale, moștenitori cu drept de cotă egală sânt:

a) de clasa I - descendenții (fiii şi fiicele celui ce a lăsat moștenirea, la fel şi cei născuți vii după decesul lui, precum şi cei înfiați), soțul supraviețuitor şi ascendenții privilegiați (părinții, înfietorii) celui ce a lăsat moștenirea;

b) de clasa a II-a - colateralii privilegiați (frații şi surorile) şi ascendenții ordinari (bunicii, atît din partea tatălui, cît şi din partea mamei) ai celui ce a lăsat moştenirea;

c) de clasa a III-a – colateralii ordinari (unchii şi mătuşile) ai celui ce a lăsat moştenirea.

(2) Ascendenții ordinari culeg moştenirea în ordinea proximității (apropierii) gradului de rudenie cu cel ce a lăsat moştenirea, respectiv bunicii îi înlătură pe străbunici etc., indiferent de sex şi linie.

(3) În cazul moștenirii descendenților şi colateralilor se aplică reprezentarea:

a) descendenților – la infinit;

b) colateralilor – pînă la gradul al IV-lea de rudenie inclusiv (colaterali privilegiați – nepoți de la frate şi soră, strănepoți de la frate şi soră; colaterali ordinari – veri primari).

(4) Reprezentarea are loc cu respectarea prevederilor art.1504.

(5) Părinții naturali ai celui adoptat şi celelalte rude ale lui de sînge pe linie ascendentă, precum şi surorile şi fraţii lui de sînge, nu moştenesc după moartea celui adoptat sau a descendenților lui.

Articolul 1517 din Codul civil , Termenul de acceptare a succesiunii este de 6 luni de la data deschiderii ei.

Raportând cadrul legal la circumstanțele speței Colegiul constată că prima instanță a refuz în primirea cererii petiționarei, fără însă a ține cont că, în speță sunt aplicabile prevederile ***Codului civil în redacția anului 1964***, or, părinții recurentei au decedat în anii 1981 şi 1984 şi ca urmare nu a stabilit posibilitatea şi necesitatea obținerii unui astfel de certificat de către Samson Olga în raport cu normele legale aplicabile.

Potrivit Codului familiei, ***gradul de rudenie*** se stabileşte după următoarele modalități: rudenie în linie dreaptă - este legătura bazată pe descendenţa unei persoane dintr-o altă persoană - copii, părinți, şi rudenie în linie colaterală -mai multe persoane au un ascendent comun - fraţi, surori.

Ordinea de preferință pentru rudele defunctului este stabilită de Codul civil, prin care se instituie 3 clase de moştenitori legali, iar petiționarul a arătat că este unicul moştenitor de gradul I, în acest sens fiind anexate copia certificatelor de naştere, căsătorie şi deces.

În aceste circumstanțe refuz în primirea cererii privind constatarea faptului de acceptare a averii succesorale după decesul persoanelor, prin intrarea în posesiunea ne condiționată a patrimonialului succesoral pe motiv că instanța nu este competentă să judece cauza, restricționează dreptul de acces la justiție al recurentei.

Drept urmare celor expuse, raportând argumentele invocate de recurenta la materialele pricinii, normele pertinente şi jurisprudența CtEDO, Colegiul conchide că în speță concluzia instanței de fond este una incorectă în raport cu circumstanțele de fapt şi de drept invocate.

Colegiul reiterează că potrivit principiului preeminenței dreptului, condiție sine qua non a unui proces echitabil în sensul art.6 al Convenție, pricinile civile se soluționează în temeiul Legii, potrivit regulilor stabilite la art.12 CPC. Or, admiterea de către instanță a altor principii de soluționare a pricinilor civile decât cele stabilite de Lege este contrară exigențelor de echitate a procesului, având drept consecință încălcarea drepturilor participanților la proces, art.art.9, 20, 22, 26 CPC.

În această ordine de idei, Colegiul notează că, instanța trebuie să întreprindă toate acțiunile procedurale prevăzute de lege, avându-se în vedere faptul că de corectitudinea şi succesivitatea acestor acțiuni, depinde în mare măsură cum va fi asigurată persoanei interesate apărarea dreptului civil încălcat.

Instanța reține în acest sens că respectarea principiului preeminenței dreptului constituie una din exigențele unui proces echitabil în sensul art.6 par.(1) din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale (Roşca c. Moldovei, nr.6267/02 din 22.03.2005, par.24, f.d.28).

Inserat în preambulul Convenției Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în același timp atât un important impuls la adoptarea Convenției (Golder c. Regatului Unit al Marei Britanii, nr.4451/70 din 21.02.1975, par.34, f.d.30), cât şi parte integrantă a convenției în conformitate cu prevederile art.31 alin.(2) al Convenției de la Viena, nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile potrivit prevederilor art.12 CPC.

Conform dispozițiilor art.1 alin.(3) al Constituției Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudență constantă a Curții Constituționale, (hotărârea Curţii

Constituționale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din 19.02.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție şi Legi, iar instanța de judecată nu constituie o excepție în acest sens.

În aceiași ordine de idei, instanța de recurs consideră întemeiate argumentele cererii de recurs, cu referire la faptul că prevederile normelor de drept procedural au fost aplicate eronat de către prima instanță, or, precum a fost stabilit, prima instanță a emis încheierea de refuz în primirea cererii contrar prevederilor legale enunțate.

Astfel, Colegiul Civil conchide privind lipsa temeiurilor care ar justifica menținerea încheierii emise de instanța de fond, fiind un act judecătoresc defectuos.

Reținând obligația instanței de a asigura preeminența dreptului în sensul definit de Constituție şi practica internațională, reieșind din cele expuse mai sus, dat fiind că încheierea primei instanțe este neîntemeiată, iar argumentele recurentului sunt fondate, Colegiul civil ajunge la concluzia de a admite recursul declarat şi a casa încheierea Judecătoriei *****, sediul central din 02 octombrie 2024.

Având în vedere faptul că prima instanță a aplicat eronat normele de drept procedural, Colegiul Civil ajunge la concluzia de a casa încheierea Judecătoriei *****, sediul central din 02 octombrie 2024, cu restituirea pricinii spre rejudecare în fond.

În conformitate cu prevederile art.427 lit.b) CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de *****

Se casează încheierea Judecătoriei *****, sediul central din 02 octombrie 2024, emisă în cauza civilă la cererea depusă de Samson Olga împotriva lui Cerga Svetlana, Cerga Mariana și Cerga Alexandru cu privire la constatarea faptului de acceptare a averii succesorale după decesul persoanelor, prin intrarea în posesiunea necondiționată a patrimoniului succesoral, cu restituirea cauzei la rejudecare în același complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței
Marina Anton
Judecătorul
Judecătorii Dorin Dulghieru

Constantin Roșca